

มะขามป้อม

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Phyllanthus emblica* L.

วงศ์ : EUPHORBIACEAE

ชื่ออื่น : กัน โดด (เขมร จันทบุรี) กำทวด (ราชบุรี) มะขามป้อม (กลาง) มั่งลู่ สันยาสำ (กะเหรี่ยงแม่ฮ่องสอน)

พรรณไม้ประจำจังหวัด : สระแก้ว

ลักษณะทั่วไป : เป็นไม้ยืนต้น สูง 8 - 12 เมตร เปลือกต้นสีน้ำตาลปนเทา ผิวค่อนข้างเรียบ เรือนยอดรูปร่ม ใบเป็นใบประกอบแบบขนนก รูปขอบขนานติดเป็นคู่ ขนาดเล็ก เรียงสลับ ออกดอกรวมกันเป็นกระจุกตามง่ามใบ ดอกขนาดเล็กมาก สีเหลืองนวล ออกดอกช่วงเดือนมกราคม-เมษายน ผลเป็นผลสด ทรงกลม อุ่นน้ำ สีเขียวอ่อนค่อนข้างใส

การกระจายพันธุ์ : เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และป่าเบญจพรรณแล้งหรือป่าเต็งรัง

ออกดอก : ผลแก่ มกราคม - พฤษภาคม

การขยายพันธุ์ : โดยการเพาะเมล็ด

ประโยชน์ : เนื้อไม้ ใช้ทำเสาอาคารบ้านเรือน เครื่องมือทางการเกษตร เปลือกและใบ ให้สีน้ำตาลแกมเหลือง ใช้ย้อมผ้า ราก น้ำต้มรากกินเป็นยาลดไข้ ฟอกเลือด ใบ น้ำต้มใบใช้อาบลดไข้ ดอก มีกลิ่นหอมคล้ายผิวมะนาว ใช้เข้าเครื่องยาเป็นยาเย็น และยาระบาย ผล ใช้ได้ทั้งผลสดและผลแห้ง มีฤทธิ์เป็นยาเย็น ยาฝาดสมาน ลดไข้ ขับปัสสาวะ ระบาย บำรุงหัวใจ ฟอกเลือด น้ำคั้นผลสด มีปริมาณวิตามินซีสูงกว่าน้ำส้มคั้นประมาณ 20 เท่า ในปริมาณเท่ากัน ใช้แก้โรคตับปิดตับเปิด เนื้อผลแห้งที่เรียกว่า Emblic myrobalan ใช้เป็นยาฝาดสมาน เพราะมี tannin แก้โรคจิตติดวงทวาร แก้บิด ท้องเสีย ถ้าหมักผลจะได้แอลกอฮอล์ กินแก้อาหารไม่ย่อย แก้ไอ และแก้โรคผิวหนัง

